

2.

ÞEGAR MÁLSTAÐURINN ER RÉTTUR SKIPTIR MESTU,
AÐ ALDREI BILI KJARKURINN.

Menn spyrja oft um sigurhorfurnar í þessu máli. - Við unnum fyrsta sigurinn, þegar við höfum rannsókn varðandi rétt okkar í málinu. Síðan má tekja hvert spor, sem stigið hefur verið, sigur. Og þann stærstan, að það hefur aldrei hvarflað að okkur að efast um rétt okkar eða hika eitt andartak við að fylgja honum fram. Slíkt er skapferli Íslendinga. Og þegar málstaðurinn er réttur, skiptir miklu um úrslitin í deilu við þá, sem voldugir eru, að aldrei bili kjarkurinn, hvað sem að höndum ber.

Um það hvort réttur okkar í þessu máli yrði eitthvað skertur frá því, sem við höfum talið hann vera, ef til dóms kæmi, er best að fullyrða ekker. En fyrir það trúum við Íslendingar á aðgerðir okkar og munum ekki frá þeim hvika án dóms, að við teljum þær reistar á traustum grundvelli laga og réttar.

Að því er snertir það mikilvæga atriði hvenær Breskir útgerðarmenn fella niður kægunartilraunir sínar og viðleitni til að svelta okkur til hlýðni, þori ég ekkert að fullyrða. En mér þykir ólíklegt, að þess verði lant að bíða, að íslenskur fiskur verði enn á brezka matborðinu. Liggja að þeirri skoðun mörg rök og meðal annars þau, sem ég um áramótin lét í ljós

við stjórn Breta. Ég mun þá hafa sagt eitthvað á þessa leið:

"Að sjálfsögðu verður stjórn Bretlands að létta af löndunarbanninu með góðu eða illu vegna þess, að Bretland á meira í húfi um skjóta lausn þessarar deilu en við Íslendingar".

Aðspurður við hvað ég ætti, svaraði ég: "Í þessu máli hætta Íslendingar eingöngu daglegu brauði sínu, en Bretar heiðri sínum og virðingu".

Ég vil svo að lokum segja það, að Íslendingar hafa sóma af meðferð þessa máls. Þeir hafa vandað vel málflutning sinn gagnvart erlendum þjóðum og stutt hann sterkum rökum, sýnt fyllstu kurteisni í hvítetna, en hvergi hikað né hupað þumlung frá rétti sínum. Mun svo enn verða hvað sem í skerst.

Þá höfum við einarölega skýrt mál okkar á alþjóðavettvangi og munum halda áfram að gera það, eftir því sem henta þykir. Kemur þá til álita að sækja málið á vettvangi Sameinuðu þjóðanna, Atlantshafsbandalagsins, og Evrópuráðsins auk Efnahagssamvinnustofnunarinnar í París. Ætti að mega trœysta því, að ríkisstjórn Íslands, hver sem hún verður, taki málið upp á þessum samkundum, þegar það þykir hyggilegt, þótt sjálfsagt sé að reyna fyrst og fremst að leiða það til lykta með viðræðum við þá, sem telja sig eiga aðild að því, og þá einkum Englendinga.

Mesti styrkur okkar í þessum efnunum er sá, að góður málstaður vinnur æfinlega á því að sem flestir kynnist honum. Efa ég að Bretar kunni því til langframa að fámenn vinabjóst þyki hafa undan þeim að kvarta.

Úr ræðu við setningu landsfundar 29. apríl 1953.